

14–18 oktober 1980: First international congress on innovation of care-delivery for health, Leeuwenhorst kongresscentrum, Noordwijkerhout, Nederländerna

3 december 1980: Föreningens årsmöte i samband med Svenska läkarsällskapets riksstämma i Älvsjö

14–16 juni 1981: 6:e nordiska kongressen i socialmedicin, Bergen

17–19 juni 1981: 2:a nordiska kongressen i allmänmedicin, Bergen

22–26 juni 1981: The seventh international conference on social science and medicine, Leeuwenhorst kongresscentrum, Noordwijkerhout, Nederländerna.

Hälso- och sjukvårdsplanering

Frågan om samordning av forskningen inom hälso- och sjukvården mellan de socialmedicinska institutionerna och SPRI har aktualiserats bla med anledning av ett regeringsförslag att ge medel till SPRI för forskning inom primärvården. Föreningen kommer under hösten att diskutera frågan med företrädare för SPRI och Svensk förening för allmänmedicin.

Prenumeration på Scandinavian Journal

För att stödja utgivningen av Scandinavian Journal of Social Medicine har Dansk selskab för socialmedicin beslutat om obligatorisk prenumeration på tidskriften. Styrelsen för Svensk socialmedicinsk förening har diskuterat frågan. Styrelsen anser det viktigt att stödja tidskriften, men vill inte rekommendera obligatorisk prenumeration för medlemmarna.

Aktuella remisser

Föreningen har bla svarat på följande remisser: Tystnadsplikt för psykologer; Förslag till ändring av brottsbalken (förfalskning av telefonrecept); Förslag till intensivdataområdet; Nordiskt samarbete beträffande rusmedelsproblem; I livets

slutsleden; Mål och medel för hälso- och sjukvården; En allmän socialförsäkring. Svaret på Stockholmslandstingets plan för den psykiatriska vården presenteras på annan plats i detta nummer.

Att vara utvecklingsstörd

Så här kan det kännas

Lättlästa böcker, LT:s förlag

Boken är skriven av en liten grupp utvecklingsstörda och deras studieleddare i svenska. Den vänder sig uppenbarligen till de som har lässvårigheter, speciellt utvecklingsstörda. Titeln antyder att man har försökt att tränga in i de känslor som en utvecklingsstörd har i samband med byte av boende.

Projekt av den här arten med framställande av en bok är ett gott grepp i samband med en studiecirkel för utvecklingsstörda. Det är roligt att skapa en produkt.

Text- och bildmaterial är överskådligt uppställt och ger underlag för att man i andra grupper av utvecklingsstörda tvingas till diskussioner och förklaringar. Boken beskriver dessutom situationer som är välbekanta för de flesta utvecklingsstörda. Idén att berätta med både ord och bilder i studiecirkelform är bra men kanske har man här splittrat sig på för många situationer.

Boken beskriver inte särskilt mycket hur det känns i de olika si-

tuationerna utan lämnar fältet öppet för läsaren att associera vidare. Kanske kunde man mera hållit sig till situationen bytet av bostad.

Bostadsbytet i detta fallet är något romantiserat och kanske t o m farligt romantiserat.

De utvecklingsstörda som har intresse av att läsa denna bok är väl i första hand de som står inför en utflyttning till inackorderingshem eller liknande och det finns risk för att man väntar sig en "Anders" i inackorderingshemmets dörr.

Ordvalet är uppenbarligen en smula styrt av cirkelledaren men de "konstiga" orden som "känns tom", "känns svårt", "argsint" m fl skapar naturligtvis underlag för diskussion.

Kanske kan man också skönja en alltför kraftig markering av "vi utvecklingsstörda" å ena sidan och "personal" å den andra sidan för att det skall vara riktigt bra.

Idén med ett projektarbete av detta slag är mycket god och ett bra sätt att använda boken kan vara att utvecklingsstörda läser den och någon sedan leder samtal kring den för att förbereda en grupp på utflyttning eller på att ta emot nykomlingar till boende eller verksamhet.

Man borde under sådana former kunna ta upp mera om känslor, frågor om mobbing och ensamhet liksom förhållande till kompisar och ansvar för varandra.

Jan-Olov Frick

Värdefull kunskap om barns möte med döden

MARGUERITA RUDOLPH

Ska barnen få veta?

Wahlström & Widstrand, Malmö 1979, 112 s., ca kr 35:– inkl moms

När den amerikanska författaren Marguerita Rudolph ställer frågan:

SKA BARNEN FÅ VETA?, gör hon det uppenbarligen i förvisning-
en om att barnen *redan* vet. Boken
har underrubriken: Om barns möten
med döden i sin nära omgivning.
Den handlar om *hur* man skall tala
med barn om döden och *vad* som är
viktigt för dem och för deras fortsat-
ta utveckling att få bearbeta med
vuxnas hjälp.

Rudolph har en mångårig erfaren-
het av arbete med barn på daghem
och av kontakter med deras föräld-
rar. Hon har bla mött deras reak-
tioner efter det att ett av barnen i
gruppen dött efter en kort tids sjuk-
dom, vilka hon beskriver på ett ob-
servant och inlevelsefullt sätt. Öm-
sint och varligt låter hon läsarna ta
del av också hennes egna upplevel-
ser. Hon låter oss komma henne så
nära att vi har möjlighet att dela dem
med henne. Därigenom kan vi också
lättare förstå vad som händer såväl
inom henne själv som inom barnen
och deras föräldrar. Även andras
upplevelser, verkliga eller diktade
personers, använder hon för att på
olika sätt belysa hur barn stimule-
ras, utvecklas och växer i trygghet
när de får hjälp att uttrycka sina fun-
deringar och känslor kring djurs och
människors död.

Rudolph inskränker sig emellertid
inte till enbart frågor som gäller om,
vad och hur barnen skall få veta.
Hon ger råd om hur man skall svara
barnen när de frågar t ex: hur minns
man de döda? Hon visar också på
vardagliga situationer där detta kan
komma in på ett naturligt sätt, i mu-
sikundervisningen, på minnesdagar
etc. Ett avsnitt understryker bety-
delsen av familjehistoria för barnens
känsla av identitet liksom hur namn
och minnesförmål kan hjälpa till att
öka känslan av tillhörighet. På ett
pedagogiskt och lättfattligt sätt för-
medlar författaren viktig kunskap,
som bör kunna vara värdefull för
dem som möter barn och barns vård-
dare – i arbetssituationer eller i an-
nan form av gemenskap.

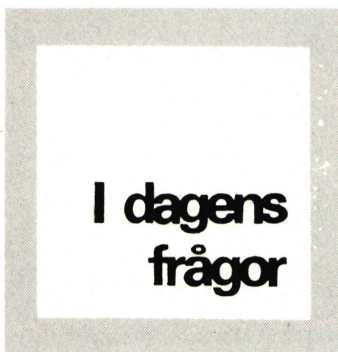
Boken avslutas med en omfat-
tande litteraturliste med

kommenterade förslag till läsning av
bibliotekarie Britt Isaksson. Denna
del utgör ett viktigt komplement till
Rudolphs text, vilken hänvisar till
och behandlar litteratur som endast
med några få undantag finns översatt
till svenska.

Solveig Cronström-Beskow

Våra recencenter

Jan-Olov Frick tjänstgör som
överläkare inom omsorgsvården
i Skaraborgs län. Solveig Cron-
ström-Beskow är psykolog vid
rehabkliniken, Kärsjukhuset,
Skövde

Red: Sten Söderberg

Sjukkostnader för äldre starkt överdrivna

I diskussionen om utvecklingen
inom sjukvården framförs ofta upp-
fattningen att den ökade andelen
äldre personer i vårt samhälle är en
starkt bidragande orsak till sjuk-
vårdskostnadernas ökning. Så är
emellertid inte fallet visas i en rap-
port från IHE, Institutet för hälso-
och sjukvårdsekonomi i Lund.

Under perioden 1964–76 ökade
sjukvårdskostnaderna i fasta priser
med ca 80 %. Förändringen i befolk-
ningens ålderssammansättning mot-
svarade under samma period en
kostnadsökning på 7 %. Mindre än

en tiondel av kostnadsökningen kan
således förklaras av att andelen
äldre ökat. En prognos för utveck-
lingen från år 1976 till år 2000 visar
att förväntade förändringar i ålders-
sammansättningen innebär en årlig
kostnadsökning inom sjukvården på
0,35 % per år. Detta kan jämföras
med den planerade volymökningen
på 2,7 % per år för perioden 1980–
84.

De 15 % av befolkningen som är
över 65 år svarade 1976 för 67 % av
antalet vård dagar i den slutna
kroppssjukvården och 57 % av vård-
dagarna inom slutna psykiatrisk
vård. Deras andel av läkemedels-
konsumtionen var samma år 38 %.
Deras andel av läkarbesöken upp-
skattas till 23 % och deras andel av
tandvårdskostnaderna är lägre än
deras andel av befolkningen.

En anledning till att man över-
driver ålderssammansättningens in-
verkan på sjukvårdskostnaderna
kan vara att man vanligen utgår från
fördelningen av vård dagarna efter
ålder i den slutna kroppssjukvården
och glömmar bort att dessa svarar
för mindre än hälften av sjukvårds-
kostnaderna. Man glömmar också
att vård dagkostnaden är väsentligt
lägre i de äldsta åldersgrupperna,
bla främst pga att en stor andel av
vård dagarna utgörs av långvårds-
dag.

Yrkesmedicinen måste byg- gas ut

Yrkesmedicinen behöver byggas ut
vid sjukhusen, anser 1976 års före-
tagshälsovårdsutredning. I ett del-
betänkande, som har överlämnats
till arbetsmarknadsministern, före-
slås ett utbyggnadsprogram. Skall vi
få en effektiv förebyggande före-
tagshälsovård behöver vi också me-
dicinska och tekniska resurser inom
den allmänna hälso- och sjukvården
som mer direkt riktar in sig på ar-
betsmiljöproblem. Yrkesmedicinen
vid sjukhusen bör enligt utredningen
bla fungera som stöd och kvalifi-
cerat komplement till företagshälso-
vården och arbetarskyddet i övrigt.

Utredningen konstaterar, att man
ännu inte uppfyllt 1963 års målsätt-
ning att det skall finnas en yrkesme-